

603**OBWIESZCZENIE ZARZĄDU NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

z dnia 7 października 1996 r.

w sprawie ogłoszenia informacji o działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1995 r.

Na podstawie art. 88h ust. 4 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446 i z 1996 r. Nr 106, poz. 496) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informację o działalności

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 1995 r.

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: *J. S. Zegar*

Załącznik do obwieszczenia Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 7 października 1996 r. (poz. 603)

INFORMACJA**O DZIAŁALNOŚCI NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 1995 R.****Wstęp**

W roku sprawozdawczym Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej Narodowym Funduszem, koncentrował swoją działalność na:

- finansowym wspomaganiu realizacji polityki ekologicznej państwa według opracowanego i koordynowanego przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa „Programu wykonawczego”,
- wspieraniu wynikającego z koncepcji ekorozwoju, harmonijnego rozwoju kraju poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego,
- dalszym usprawnianiu zarządzania środkami publicznymi poprzez doskonalenie zasad funkcjono-

wania systemu finansowania ochrony środowiska naturalnego,

- wspieraniu wysiłków Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w pozyskiwaniu dla Polski najnowocześniejszej techniki i technologii oraz zagranicznych środków finansowych na realizację zadań w ochronie środowiska.

Wyniki działania Narodowego Funduszu, uzyskane w 1995 r., potwierdzają wiodącą rolę spełnianą przez Narodowy Fundusz w finansowaniu zadań ekologicznych.

Pozyskiwanie środków

Ogółem uzyskano przychody w wysokości 1.039,5 mln zł, to jest o 36,1% wyższe niż w 1994 r. oraz o 12,7% wyższe od planowanych.

Przychody ze źródeł krajowych składały się z:

Wyszczególnienie	Wpływy w 1995 r. w mln zł	Struktura %	1994=100
opłat i kar za korzystanie ze środowiska	548,6	52,0	126,5
opłat i kar z prawa geologicznego i górniczego	89,6	9,0	95,8
spłat pożyczek i ich oprocentowania	260,4	25,0	159,0
przychodów z operacji finansowych	140,9	14,0	194,0

Ponadto w 1995 r. Narodowy Fundusz administrował środkami zagranicznymi na cele realizacji zadań o charakterze proekologicznym w wysokości 130,7 mln zł, w tym z Programu PHARE — 80,5 mln zł oraz z Banku Światowego — 17,6 mln zł.

Skala i kierunki pomocy finansowej na cele proekologiczne

Do Narodowego Funduszu wpłynęło 1905 wniosków o dofinansowanie, z których 1514 spełniało wymagane kryteria. Zarząd rozpatrzył spośród nich 1098 wniosków, akceptując 1061 (oddalono 37), z których 347 wniosków na kwoty powyżej 500 tys. zł Zarząd przedłożył Radzie Nadzorczej. Rada zatwierdziła 313 wniosków (oddaliła 34). W różnych fazach opracowywania na koniec roku znajdowało się 416 wniosków.

Zawarto 970 umów (w 1994 r. 725) na łączną kwotę 1.044 mln zł, w wyniku czego zobowiązania Narodowego Funduszu, wraz z zawartymi aneksami, wzrosły w 1995 r. o 1.186 mln zł (w 1994 r. o 598,0 mln zł). Kwota przyznanej pomocy w stosunku do roku poprzedniego uległa podwojeniu (198%).

Zobowiązania wynikające z zawartych umów obejmują następujące cele: ochrona atmosfery — 591,2 mln zł, tj. 49,8% ogólnej kwoty; ochrona wód i gospodarka wodna — 439,8 mln zł, tj. 37,1%; ochrona powierzchni ziemi — 47,2 mln zł, tj. 4%; inne — 107,9 mln zł, tj. 9,1%.

Ważniejszymi efektami, jakie zostaną osiągnięte w wyniku realizacji zadań objętych umowami zawartymi w 1995 r. będzie:

- ograniczenie emisji rocznej:
 - a) dwutlenku siarki o 319 tys. ton,
 - b) pyłów o 18 tys. ton,
 - c) tlenków azotu o 7 tys. ton,
 - d) tlenku węgla o 85 tys. ton,
- zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków o 662,5 tys. m³/dobę,
- wybudowanie kolektorów ścieków — 466 km,
- wybudowanie przepompowni o przepustowości — 4,4 tys. m³/h,

- zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych o 142 mln m³,
- wybudowanie wałów przeciwpowodziowych — 100 km,
- zwiększenie pojemności składowisk odpadów o 1,2 mln m³,
- wzrost wydajności kompostowni o 25 tys. ton/rok,
- zapewnienie właściwych warunków do utylizacji odpadów szpitalnych w 8 dużych ośrodkach miejskich,
- poprawa stanu przyrody, głównie w lasach i parkach narodowych.

Wśród umów podpisanych w 1995 r. jest 8 umów konsorcjalnych zawartych z udziałem Banku Ochrony Środowiska SA. Są to umowy o wspólnym dofinansowaniu zadań takich, jak:

- budowa instalacji hydrokrakingu w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku,
- rehabilitacja Elektrowni Turów (I etap),
- budowa oczyszczalni ścieków w Toruniu.

Zwiększono zakres pomocy dla zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska, objętych „Listą 80”. Zawarto 15 umów przewidujących dofinansowanie w kwocie 393,6 mln zł. Umowy te stanowiły 35% ogólnej wartości umów zawartych w 1995 r., a wypłaty wyniosły 33% wszystkich wypłat dokonanych w 1995 r. W roku poprzednim wielkości te kształtowały się odpowiednio 20% i 17,9%.

Na koniec roku czynnych było 1829 umów na kwotę 2.624 mln zł, z czego 799 umów na kwotę 2.072,6 mln zł dotyczyło pożyczek.

Współpraca zagraniczna

Współpraca z zagranicą przejawiała się w różnych formach — od wstępnych kontaktów z potencjalnymi partnerami zagranicznymi, udziału w seminariach, po współdziałanie w trakcie realizacji przedsięwzięć z udziałem kapitału zagranicznego. Podstawowe obszary współpracy w 1995 r. stanowiły: realizacja Pro-

gramu PHARE, współpraca z Bankiem Światowym i współpraca bilateralna.

W 1995 r. w ramach zawieranych kontraktów PHARE zaangażowano kwotę 80,5 mln zł (25,5 mln ECU), a wydatkowano 47,4 mln zł (15 mln ECU).

Na koniec roku łączne zaangażowanie wszystkich przyznanych środków wyniosło 78,0%.

Z Bankiem Światowym w ramach realizacji programu „Strategia zarządzania środowiskiem” zostały zawarte cztery kontrakty na łączną kwotę 7.131,1 tys. USD, czyli 17,6 mln zł.

Realizowane były także zadania w ramach ekologicznych funduszy partnerskich.

Narodowy Fundusz w 1995 r. prowadził działania w celu pozyskania nowych funduszy.

Gospodarowanie środkami finansowymi w 1995 r.

Przy przychodach wynoszących w 1995 r. 1.039,5 mln zł środki dyspozycyjne Narodowego Funduszu wyniosły 1.438,8 mln zł, z czego środki zagraniczne stanowiły 138,2 mln zł. Kwota środków dyspozycyjnych była o 525,2 mln zł, tj. o 57,5%, większa niż w 1994 r.

Rozchody zrealizowane w 1995 r. wyniosły 1.066,8 mln zł (w tym ze środków zagranicznych 50,5 mln zł) i były o 65,4% wyższe niż w 1994 r.

Na podstawie umów zawartych w 1995 r. i w latach poprzednich wypłacono w formie pożyczek, dotacji i dopłat do kredytów preferencyjnych oraz umorzono rat pożyczek w kwocie 958,7 mln zł, to jest o 73,2% więcej niż w 1994 r.

Wypłaty ze środków krajowych według dziedzin kształtowały się następująco:

	1995 r.	1994=100
— ochrona atmosfery	425,1 mln zł	248,3
— ochrona wód i gospodarka wodna	270,6 mln zł	140,5
— górnictwo i geologia	87,8 mln zł	202,6
— ochrona powierzchni ziemi	44,8 mln zł	130,0
— ochrona przyrody	27,6 mln zł	97,3
— przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska	19,2 mln zł	77,4
— monitoring środowiska	9,7 mln zł	96,6
— edukacja ekologiczna	9,7 mln zł	236,6

W roku sprawozdawczym Narodowy Fundusz kontynuował współpracę z Bankiem Ochrony Środowiska SA, zwanym dalej „BOŚ”, w zakresie rozszerzania pomocy kredytowej.

BOŚ zawarł 153 umowy płatne ze środków Narodowego Funduszu na kwotę 166,4 mln zł, wypłacając 114,0 mln zł, tj. dziesięciokrotnie więcej niż w roku poprzednim. W ramach środków własnych BOŚ zawarł 107 umów na kwotę 54,8 mln zł, a wypłaty w ramach tych umów i umów z lat poprzednich wyniosły 60,5 mln zł.

Zgodnie z planem nastąpił wzrost zaangażowania kapitałowego Narodowego Funduszu w spółkach prawa handlowego o 32% w stosunku do 1994 r. Narodowy Fundusz na dzień 31 grudnia 1995 r. był akcjonariuszem 15 spółek akcyjnych i udziałowcem 7 spółek. Łączne zaangażowanie kapitału wynosiło 91,1 mln zł, przy czym 58,2% tej kwoty stanowił pakiet akcji BOŚ, którego Narodowy Fundusz jest założycielem i głównym akcjonariuszem.

Sytuacja finansowa

Należności z tytułu udzielonych pożyczek, wynoszące na początku roku 807,8 mln zł, na koniec roku wzrosły do 1.311,6 mln zł, tj. o 6,6% więcej niż planowano.

Przejęciowo wolne środki pieniężne były umieszczane na korzystnych lokatach, dokonywano też operacji na rynku bonów skarbowych. W wyniku tych działań uzyskano przychody w wysokości 74,3 mln zł, tj. 7,1% ogólnej kwoty przychodów.

Na koniec roku stan środków pieniężnych krajowych wynosił 284,3 mln zł (łącznie z bonami skarbowymi i lokatami), a środków zagranicznych — 87,7 mln zł. Stanowiło to odpowiednie zabezpieczenie dla pokrycia zobowiązań przypadających na I kwartał 1996 r.

Na koniec roku liczba zagrożonych w spłacie pożyczek wyniosła 63 (spadek o 70), a łączna kwota zaległych płatności — 37,9 mln zł, co stanowi 1,19% całej kwoty udzielonych pożyczek.

Działania windykacyjne należności prowadzone były w zróżnicowanych formach. Zawarto 11 ugód dotyczących spłat wierzytelności, 2 ugody sądowe, a bankowym postępowaniem ugodowym objęto 5 pożyczek. Restrukturyzacja warunków spłat dotyczyła 10 pożyczek.

Rachunek zysków i strat

Przychody Narodowego Funduszu za 1995 r., które mogły być przeznaczone na finansowanie kosztów działalności, wyniosły 229,7 mln zł, to jest o 57,3% więcej niż w 1994 r. oraz o 41,7% więcej, niż określono w planie.

Koszty działalności, na które składają się koszty utrzymania biura Narodowego Funduszu (wraz z amortyzacją majątku) w wysokości 8,5 mln zł oraz koszty finansowe w wysokości 35,7 mln zł, wyniosły łącznie 44,2 mln zł.

Osiągnięto dodatni wynik finansowy w wysokości 185,5 mln zł, to jest dwukrotnie wyższy niż w roku poprzednim i o 20,3% wyższy od planowanego.

Działalność organów Narodowego Funduszu

Rada Nadzorcza działająca początkowo w składzie 23-osobowym, a od lutego w składzie 17-osobowym pod przewodnictwem prof. dra hab. Józefa S. Zegara odbyła 11 posiedzeń.

Zarząd do 2 listopada działający w składzie 3-osobowym, a następnie 4-osobowym pod przewodnictwem Prezesa Zarządu mgra Kazimierza Chłopeckiego odbył 50 posiedzeń. Praca Zarządu koncentrowała się na realizowaniu uchwał i zaleceń Rady Nadzorczej, podejmowaniu decyzji o udzielaniu pożyczek i dotacji i kontroli realizacji umów.

Przygotowywano przy współudziale Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa listę przedsięwzięć priorytetowych do sfinansowania w 1995 r. i kierunkowo do 2000 r. oraz projekt tej listy na 1996 r.

W roku sprawozdawczym doskonalono funkcjonowanie biura, formy i metody jego pracy, służące poprawie efektywności wykorzystywanych środków i poprawie poziomu obsługi klientów.

Narodowy Fundusz utrzymywał ścisłe i bieżące kontakty i współpracę z Ministerstwem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, innymi agendami rządowymi i resortowymi oraz instytucjami.

Współorganizowano i dofinansowywano liczne sympozja i konferencje naukowe, współdziałano także ze środkami masowej informacji na rzecz upowszechnienia problematyki ochrony środowiska w społeczeństwie.

Głównymi celami realizacji Narodowego Funduszu, wynikającymi z planu i z przyjętych na 1995 r. priorytetów, były:

- wdrażanie nowoczesnych technologii unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów (odpady szpitalne, komunalne, górnicze, opakowania typu PET),
- zmniejszanie emisji SO₂ (wzbogacanie węgla, odsiarczanie gazów odlotowych),
- ochrona zasobów wody pitnej oraz jezior i zbiorników zaporowych,
- kształtowanie postaw proekologicznych w społeczeństwie poprzez wspieranie formalnej i nieformalnej edukacji ekologicznej,
- zwiększanie stopnia wykorzystania środków pomocy zagranicznej.

Realizując te cele w 1995 r. zwiększono w stosunku do roku 1994:

- wartość przyjętych zobowiązań umownych o 98%,
- wypłaty ze środków krajowych na cele ekologiczne o 71%,
- wypłaty na prace geologiczne i potrzeby górnicze o 103%.

Roczne sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu (synteza)

I. Bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 1995 r.

	w mln zł	
	Stan na	
	początek 1995 r.	koniec 1995 r.
Aktywa		
Majątek trwały	855.560,5	1.365.116,4
w tym:		
Finansowy majątek trwały	775.658,5	1.294.038,1
Majątek obrotowy	393.114,3	533.431,5
w tym:		
Należności i roszczenia	124.272,0	161.418,1
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	151.059,7	178.281,4
Środki pieniężne	117.535,3	193.685,6
Suma aktywów	1.248.674,8	1.898.547,9
Pasywa		
Fundusz statutowy	1.135.796,6	1.520.040,3
Fundusz rezerwowy	21.657,0	59.822,1
Nie podzielony zysk z lat ubiegłych	38.165,0	
Zysk netto	21.473,2	185.469,3
Zobowiązania krótkoterminowe	2.933,4	15.960,8
Fundusze specjalne	22.876,5	100.458,0
Przychody przyszłych okresów	5.773,0	16.797,4
Suma pasywów	1.248.674,8	1.898.547,9

II. Rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1995 r.	w mln zł
1. Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	1,2
2. Koszty działalności operacyjnej	-8.512,3
3. Wynik na sprzedaży (1-2)	-8.511,1
4. Pozostałe przychody operacyjne	1,9
5. Pozostałe koszty operacyjne	-40,9
6. Wynik na działalności operacyjnej (3+4-5)	-8.550,1
7. Przychody finansowe	229.704,4
8. Koszty finansowe	-35.685,0
9. Zysk brutto = netto (6+7-8)	185.469,3